

MOBILNOST STARIJIH OSOBA

Dr. sc. Sinan Alispahić
Hrvatski autoklub

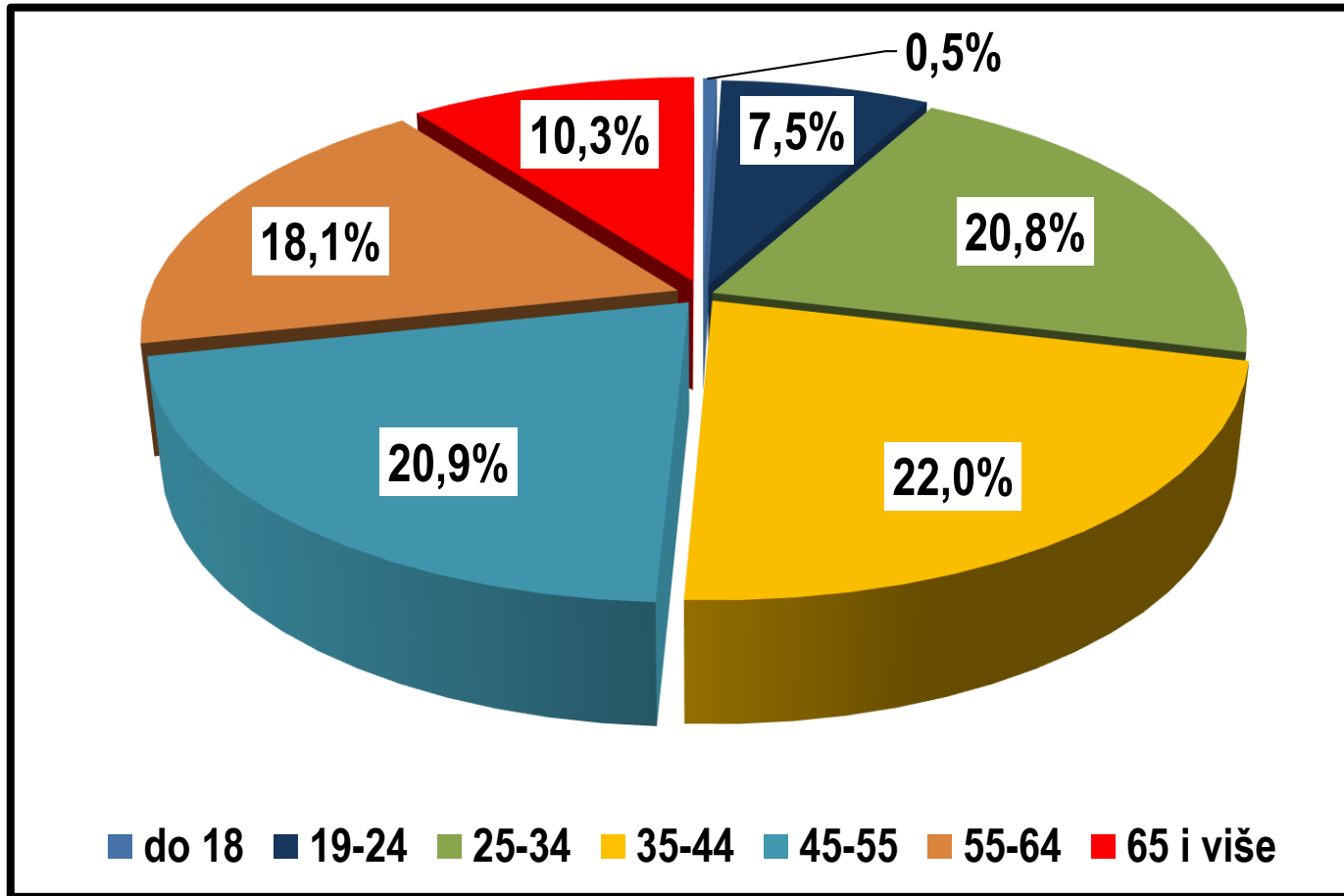
22/9/2015

ge. Combine.

ZAGREB, HRVATSKA

Udio osoba sa 65 i više godina u odnosu na ukupan broj vozača: 2014.

2014.

2.301.463

236.251

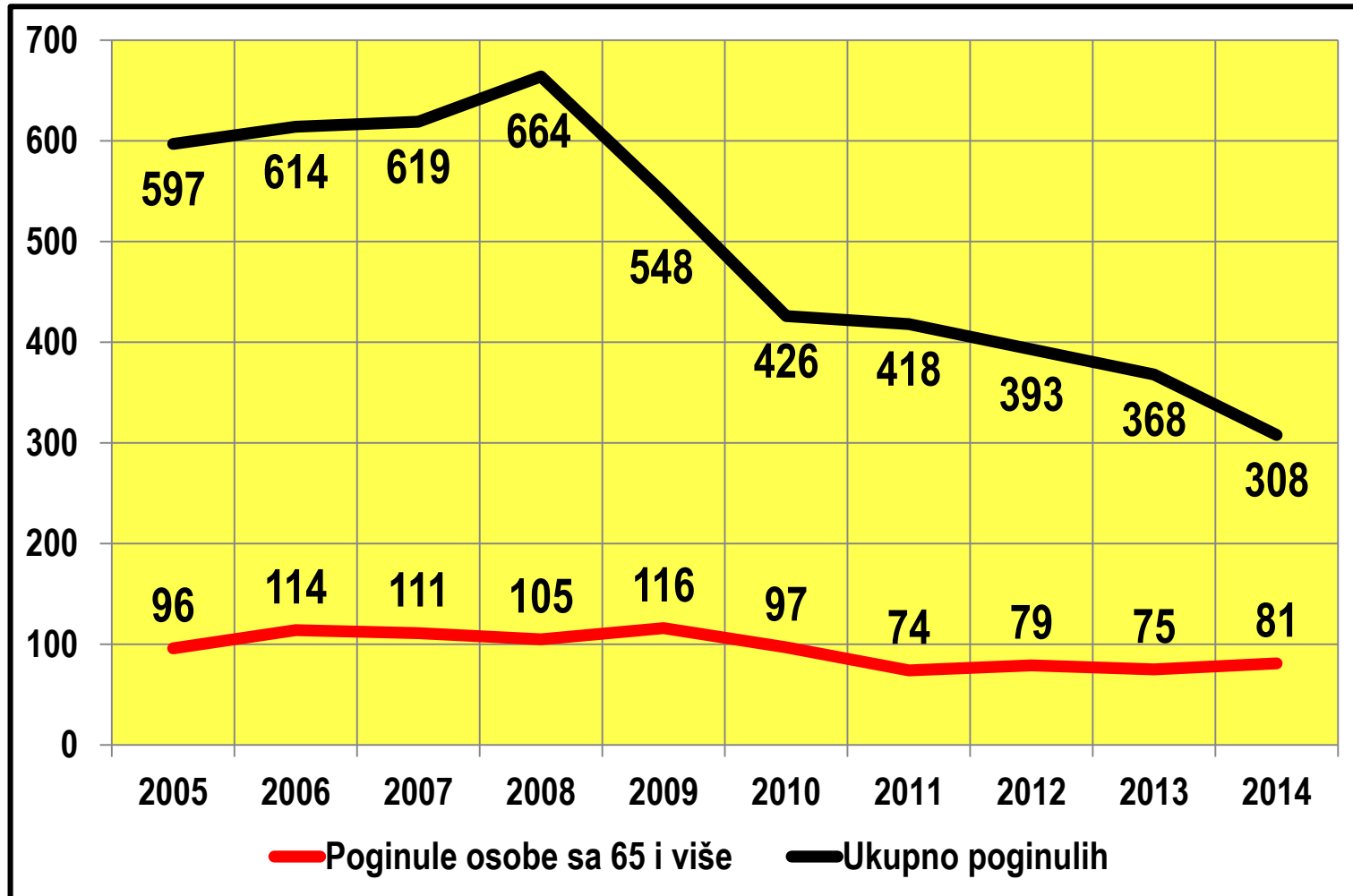
5,5%

M-78,3%

Ž-21,7%

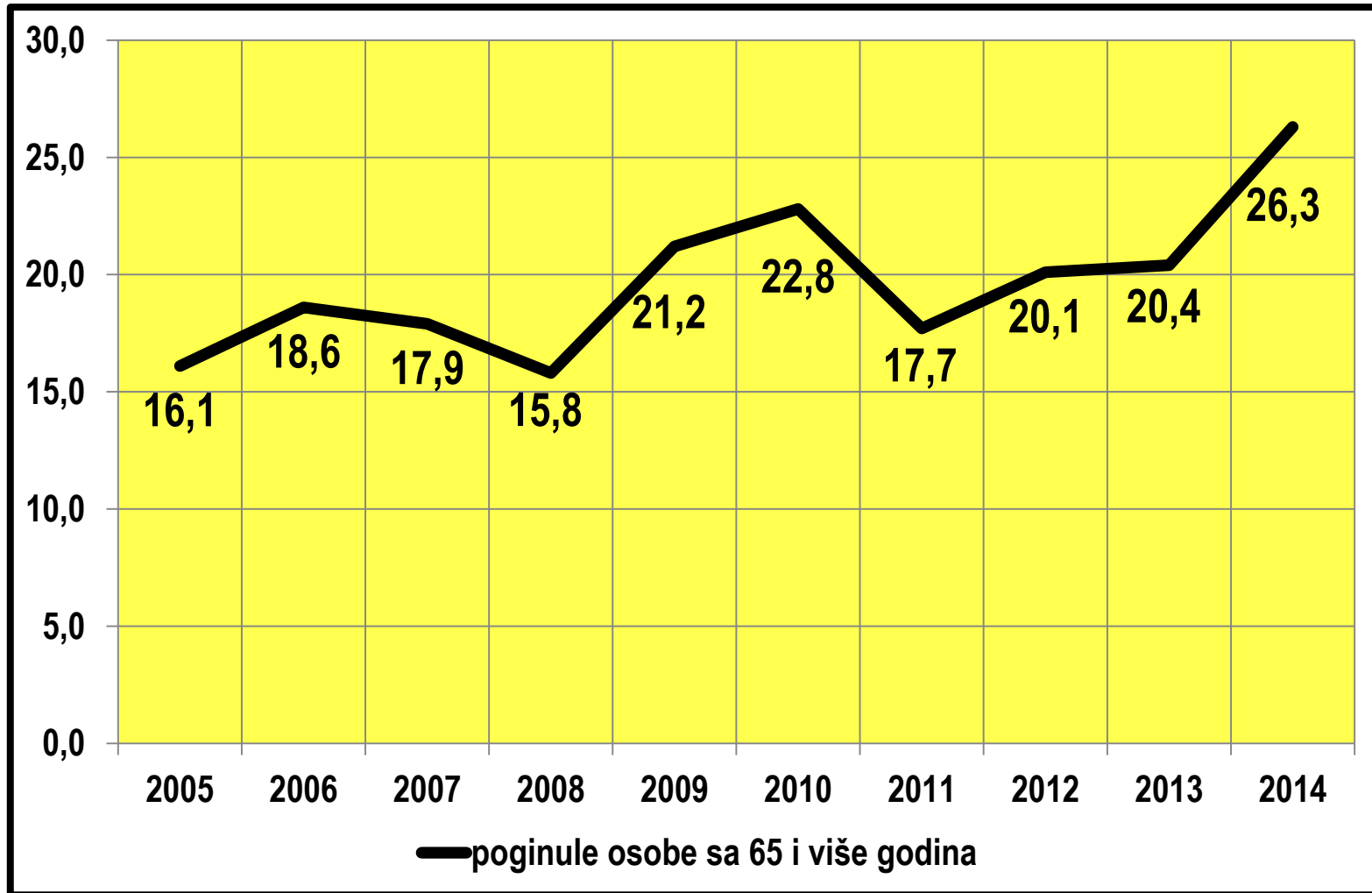

Poginule osobe sa 65 i više godina i ukupan broj poginulih: 2005.-2014.

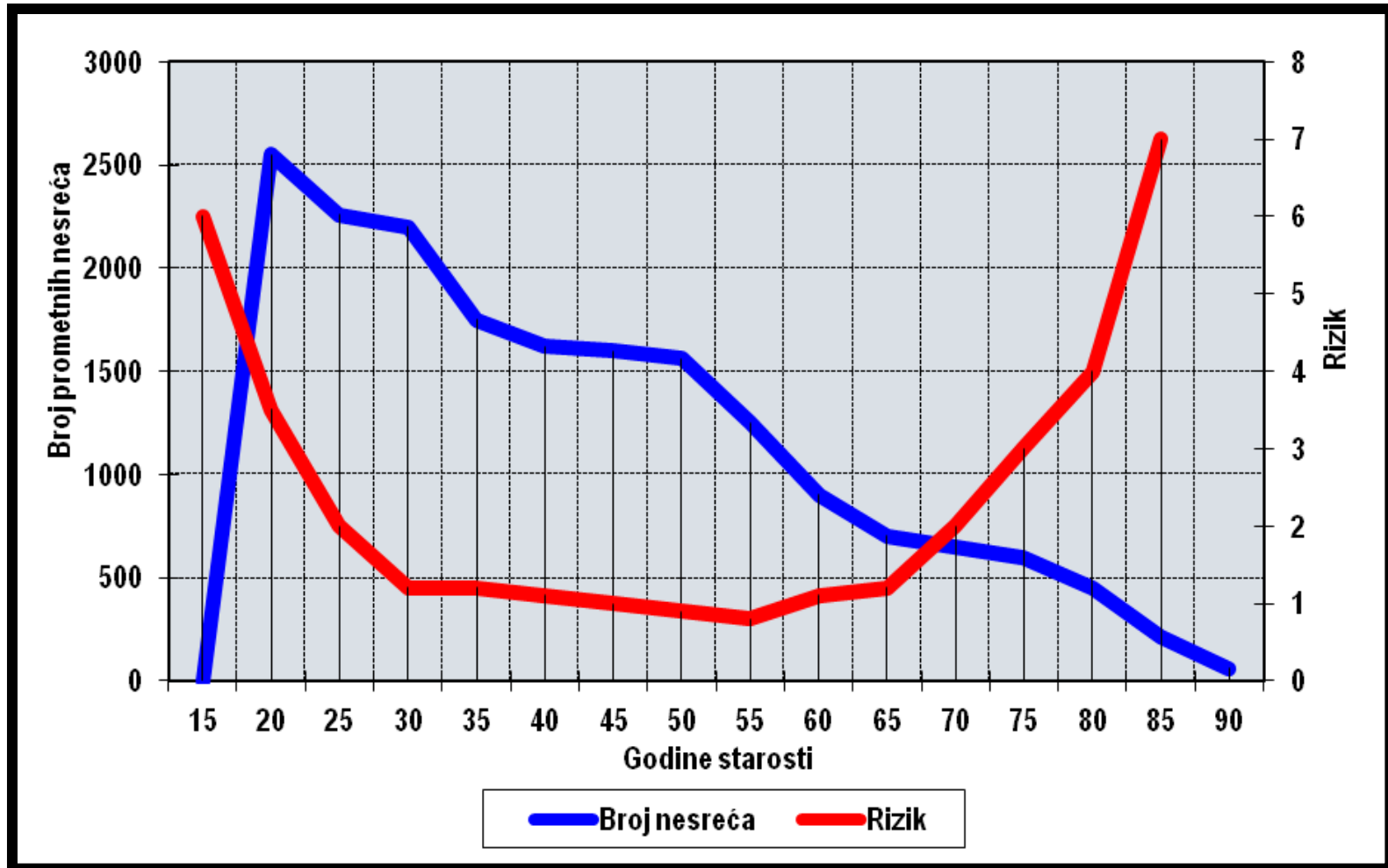

Postotak poginulih osoba sa 65 i više godina: 2005.-2014.

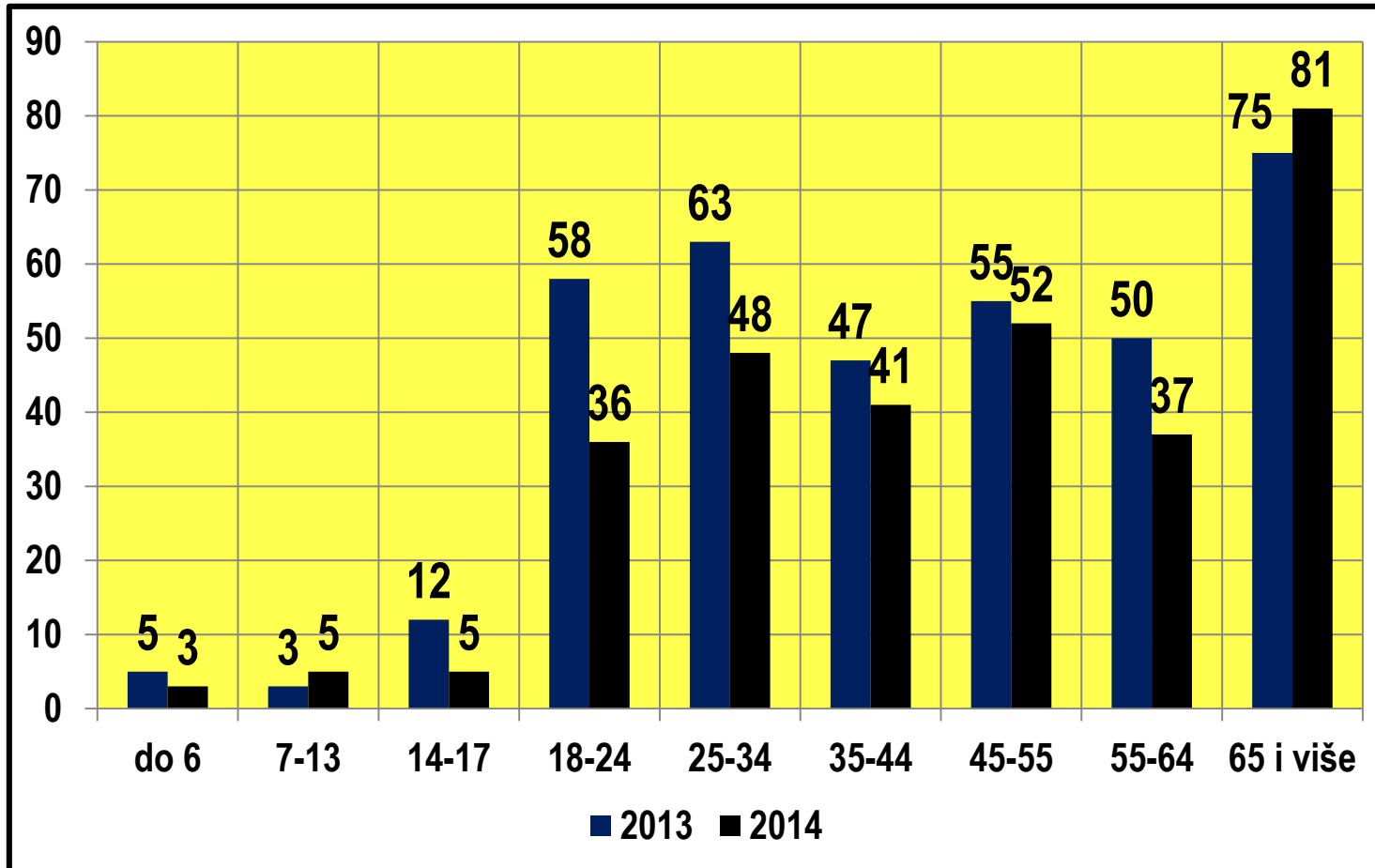

Starosna dob i rizik događanja prometnih nesreća

Dobna struktura poginulih sudionika u prometnim nesrećama 2013/014.

31.432

3.927

12,5%

2.786

9,5%

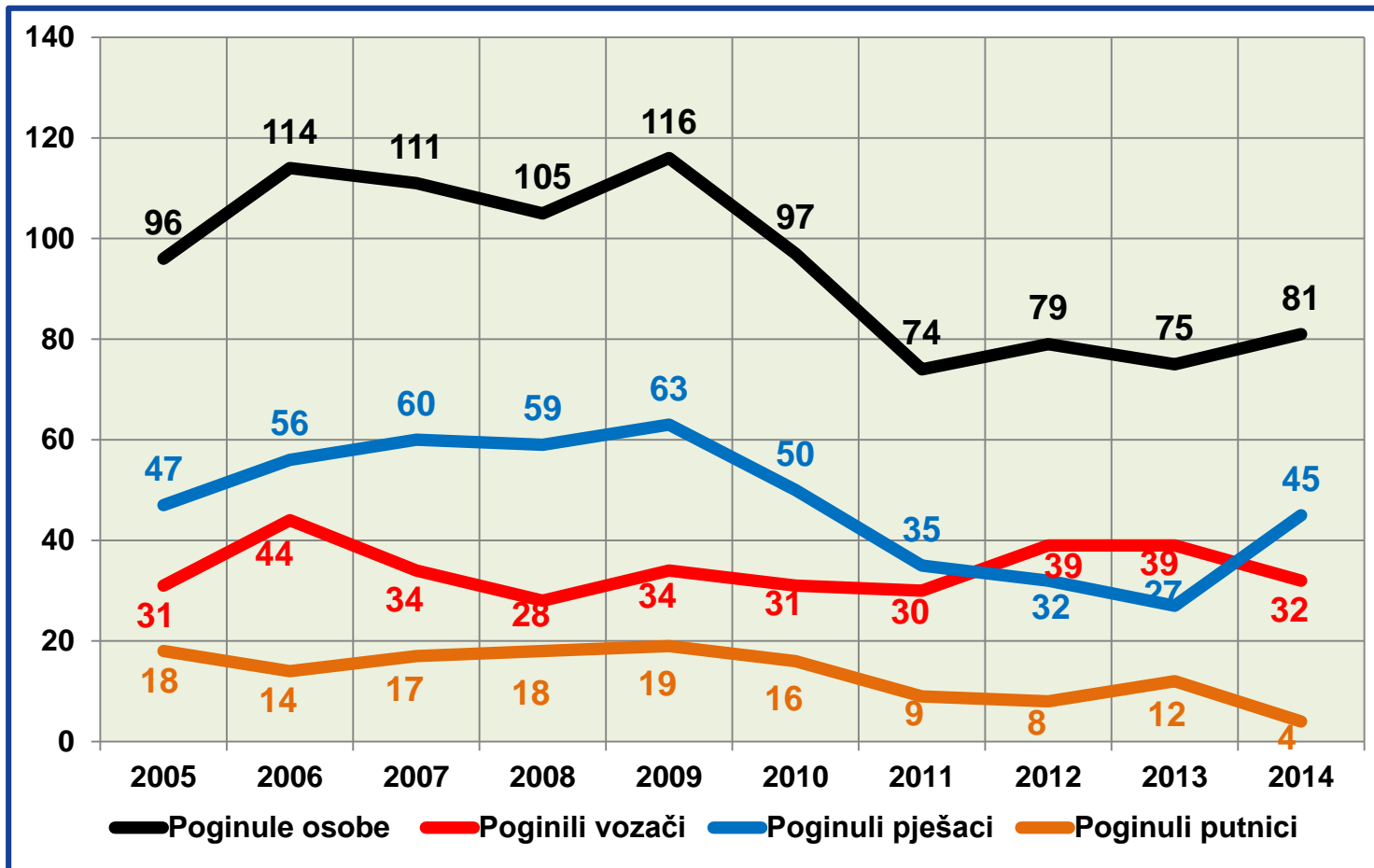
70,9%

M-60

Ž-21

Struktura poginulih osoba sa 65 i više godina : 2005.-2014.

308

81

185

32/17,3%

73

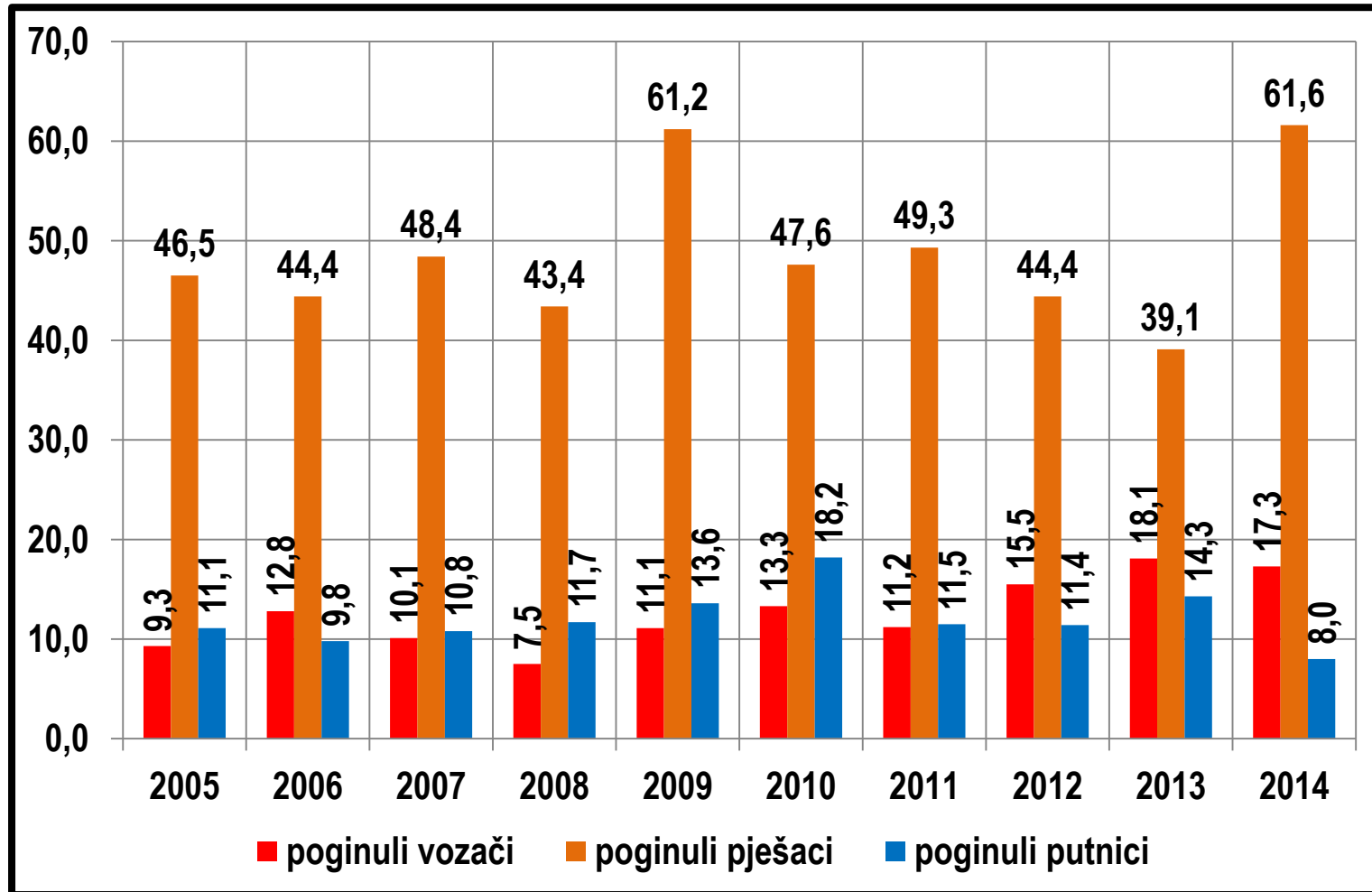
45/61,5%

50

4/8,0%

Postotak strukture poginulih osoba sa 65 i više godina u pn: 2005.-2014.

Vrste prometnih nesreća s poginulim osobama koje su skrivili vozači sa 65 i više godina

<i>Sudari u pokretu</i>	13	16,7%
<i>Nalet na biciklistu</i>	2	20,0%
<i>Nalet na pješaka</i>	8	15,4%
<i>Slijetanje vozilom s ceste</i>	7	11,3%

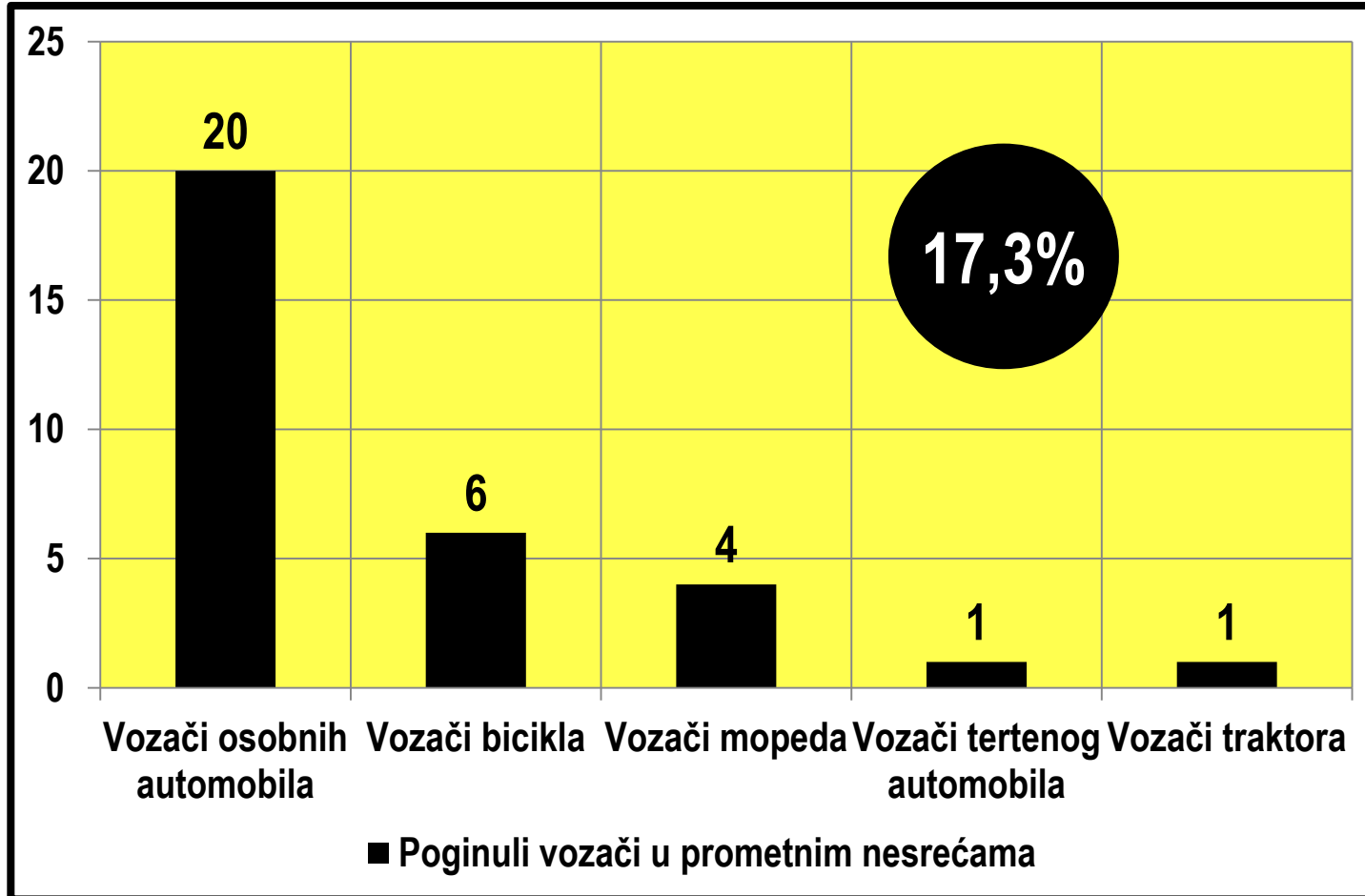
Uzroci prometnih nesreća s poginulim osobama koje su skrivili vozači sa 65 i više godina

Brzina neprimjerena uvjetima	13	13,5%
Nepoštivanje prednosti prolaska	6	26,1%
Nepropisno kretanje vozila kolnikom	4	16,7%
Nepropisno pretjecanje	1	12,5%
Ostale pogreške vozača	3	9,4%

Poginule osobe sa 65 i više godina u prometnim nesrećama 2014.

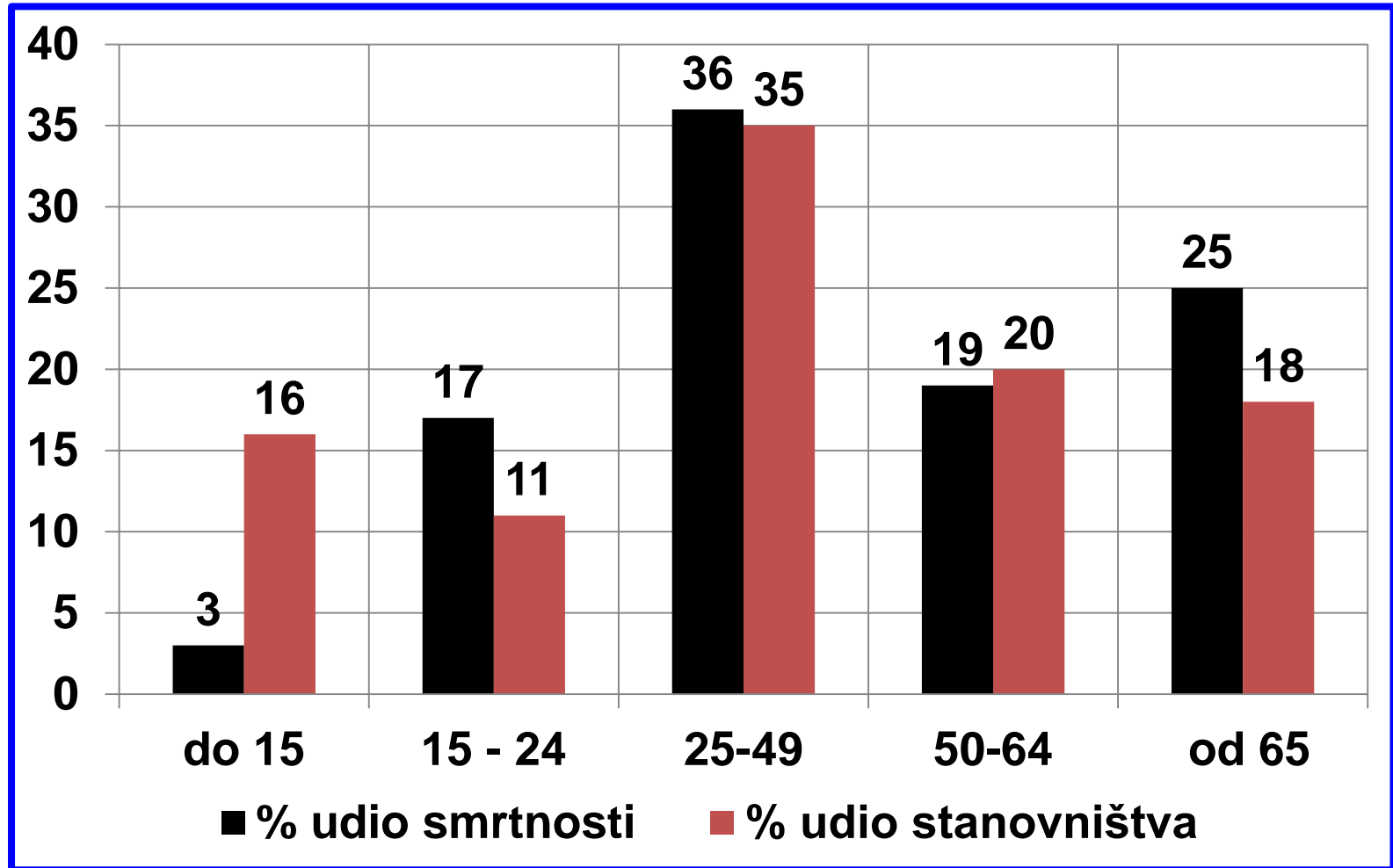
185

32

17,3%

EU 2014. dobne skupine: Udio u smrtnosti i udio u stanovništvu.

- **Stanje na mreži autocesta – 8% smrtnosti**
- **38% smrtnosti u urbanim područjima**
- **76% svih poginulih su mladi i muškarci**
- **Mladi između 15 i 24 godine čine 11% stanovništva, ali 17% je udio smrtnosti**
- **rizik opasnosti u prometu najveći je kod mladih**

Stopa smrtnosti za mlade sudionike prometa smanjena je više nego za bilo koju drugu skupinu!

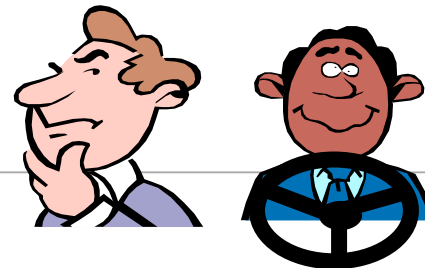
Udio smrtnosti starijih, 60 i više godina raste i prati trend mladih, a u nekim zemljama je i najveći!

ČINJENICE

Zbog opsega dosadašnjih istraživanja diljem svijeta sa sigurnošću se može prihvatiti niz 'činjenica':

- Stariji vozači su više podložni riziku sudjelovanja u prometnim nesrećama zbog dobi, fizičkih i kognitivnih oštećenja;
- Stariji vozači više su osjetljivi na smrtnost i teške ozljede zbog već postojećih zdravstvenih uvjeta i opće tjelesne krhkosti;
- Kako bi izbjegli nesreće i ublažili teškoće od vožnje, stariji vozači mijenjaju svoje vozačke navike, ili prestaju uopće voziti;
- Starije osobe ograničene su za samostalnu mobilnost, što uzrokuje svakojake pojave;
- Postoji jasna potreba za boljim dizajniranjem cesta, određenih površina i vozila koje umanjuje negativne učinke smanjenih sposobnosti starijih osoba.

ČINJENICE

Na smanjenje sposobnost i sigurnost vožnje starijih vozača utječu tri ključne kategorije:

- **Fizičke** – ograničeni i usporeni pokreti tijela, poput glave i vrata, koji mogu uzrokovati poteškoće u praćenju i procjeni prometnih uvjeta, kao i poteškoće u obavljanju osnovnih radnji vozilom, poput okretanja upravljača i sl.
- **Kognitivne** – teškoće u obradi informacija, zbog zahtjeva za dužim vremenom donošenja odluka,
- **Vidne** – poteškoće s oštrinom vida, problemi percepcije i širine vidnog polja, a posebno percepcije prometnih znakova, signalizacije i oznaka na kolniku.

Proces umanjenja sposobnosti - problema ponašanja u vožnji

PITANJA

- Koliko je važna mobilnost u starosti?
- Koju ulogu imaju osobni automobili u mobilnosti starijih osoba?
- Koliko su sigurni stariji vozači?
- Koje sposobnosti starijih osoba su smanjene i kakav utjecaj to ima na njihovu sposobnost upravljanja vozilom?
- Treba li mijenjati uvjete za dobivanje vozačke dozvole?
- Kako se mogu identificirati rizični i nesigurni vozači?
- Što može učiniti obrazovanje i osposobljavanje za poboljšanje vozačkih kompetencija starijih vozača?
- Kako može pomoći razvoj tehnologija?
- Može li promjena stanja cestovne mreže starije vozače učiniti sigurnijim?
- Jesu li alternativni načini prijevoza dostupni starijim vozačima koji su u mirovini?
- Kako se rješavaju problemi koji proizlaze zbog starenja stanovništva?

ZAKLJUČCI

- Veći fokus na planiranje mobilnosti u starosti.
- Bolja integracija i provedba mjera koje služe starijim osobama.
- Produljenje vozačke dozvole treba nastaviti kao mjeru koja će starije vozače navesti da odgovornije razmotre njihove zdravstvene sposobnosti za vožnju.
- Ustrojiti pristupačan sustav obrazovanja i osposobljavanja za starije vozače.
- Potrebno identificirati starije vozače koji su zbog vožnje rizični i nesigurni.
- Razvijati tehnologije vozila koje su osmišljene da uključuju potrebe i starije populacije.
- Omogućiti alternativni prijevoz kako bi starije osobe bile mobilne, nakon što upravljanje vozilom nije moguće ili nije poželjno.

**HVALA VAM
NA POZORNOSTI!**

HRVATSKI AUTOKLUB

alispahic@hak.hr